

Handläggare
Fredrik Jöngren
Telefon: 08-50829769**Till**
Stadsbyggnadskontoret
Trafikkontoret

Östermalm 2:118 m.fl. (Östermalmstorg), förslag till detaljplan för del av, 2023-08343

Med anledning av stadsbyggnadskontorets remiss av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

Beslut

Skönhetsrådet tillstyrker förslag till detaljplan med erinran om restaurangbyggnadens gestaltning och placering, vändplanens intrång på torgytan samt torghandelns placering på torget.

Anmälde ledamot M Lönnroth reservation mot beslutet enligt bilaga.

Ärendet

Syftet med föreliggande förslag till detaljplan är att möjliggöra för ett uppförande av restaurang- och kioskbyggnader med tillhörande funktioner inom allmän platsmark. Den nya övergripande strukturen grundar sig på utformning av torget som rådde innan den tillfälliga saluhallen uppfördes.

I förslaget har en servering/restaurangbyggnad med uteservering inkluderats i den nordöstra delen av torget. Byggnadens placering och skala utgår från tidigare restaurang/serveringsbyggnad benämnd ”Lisa på torget”. En mindre kioskbyggnad placeras i den sydvästra delen av torget. Sydöstra delen av torget lämnas fri för torghandel. Flera nya sittplatser tillskapas i olika former, bland annat med en grupp långa solsoffor i nordvästra delen och utplacerade större blomurnor som ska tjäna som informella sittplatser.

Fordonstrafik förbjuds mellan Humlegårdsgatan och Nybrogatan i båda riktningar. Norrifrån längs Nybrogatan kan fordonstrafik angöra torget från en vändplats dimensionerad för lastbilar, inhägnad av pollare. Tidigare parkeringsplatser längs torgets södra fasad mot torget utgår. Detaljplanen bekräftar Östermalmstorg som torg och Sibyllegatan bekräftas som gata.

Skönhetsrådet har de senaste åren yttrat sig om andra förslag till förnyelse av Östermalmstorg som presenterats: ett medborgarinitiativ i augusti 2021 och trafikkontorets förslag i februari 2022. Båda förslagens huvudsakliga idé skiljer sig från det som nu föreligger. Rådet uppskattar att föreliggande förslag bevarar

torgets fria siktlinje längs med axeln Storgatan/Humlegårdsgatan och att torgets grundfunktion respekteras.

Förekomsten av en restaurangpaviljong på torget är problematisk men kan accepteras. Rådet har synpunkter, dels på restaurangens placering på torget och dels på dess takgestaltning. I föreliggande förslag är byggnaden placerad för nära torgets axel. En placering närmare det nordöstra hörnet skulle ha en mindre inverkan på torgets öppenhet. Restaurangbyggnaden är förhållandevis stor och rådet ser risker med att den torgyta som verksamheten nyttjar succesivt kommer öka och att leverans- och avfallshanteringen kommer göra torget stökigt. Därför bör detta i framtida avtal med hyresgäst noga regleras så att torgets funktion som en öppen och flexibel mötesplats för alla bibehålls. Rådet uppskattar genomsiktligheten i byggnaden, men upplever det utkragande takets utformning som för stor och kraftig. Hörnpelarnas placering i fasadliv begränsar den transparenta upplevelsen. Valet av omålat trä som fasadmateriäl kan diskuteras med tanke på hur materialet åldras och om det då harmonierar med bebyggelsen runt Östermalmstorg. Valet av fasadmateriäl behöver studeras ytterligare.

Rådet anser att den föreslagna vändplanen tar en för stor del av torgets yta och därför bör utgå. En annan lösning bör utredas, exempelvis genom tidsbegränsad trafik för varutransporter enkelriktat via Humlegårdsgatan. Vändplanen tar också den yta i anspråk där torghandeln har den naturliga placeringen, i anslutning till saluhallen och det större flödet av människor på Nybrogatan. Torghandeln har en viktig funktion för torget och hamnar i föreliggande förslag ofördelaktigt med avseende på det skuggiga läget och låga flödet av förbipasserande.

Avslutningsvis anser rådet att torgytan ska hållas så ren och öppen som möjligt. Förslaget med en placering av kioskbyggnaden så att den integreras med befintliga träd och att torgets öppenhet därmed bevaras uppskattas. Den utsmyckning med bl.a. större blomsterurnor som föreslås ger i föreliggande form ett plottrigt intryck. Grönskan bör vara striktare arrangerad vilket bättre passar in på det axiala torget.

Då detaljplanen inte reglerar torgets möblering och frågor som rör upplåtelse av torgytan beslöt rådet att yttrandet även ska sändas till trafikkontoret som är ansvarig myndighet för dessa frågor.

Bilaga till yttrande SR 2024/23

Anmälde ledamot M Lönnroth reservation enligt följande:

”Jag reserverar mig mot Rådets beslut att tillstyrka förslaget till detaljplan. Östermalmstorgs anor är 1600-talets stadsplanering och är utformat enligt den stramhet som är renässansens stadsplaneideal. Denna stramhet har ett värde som ett historiskt arv och bör därför bevaras. Detaljplaneförslaget är en kompromiss mellan denna stramhet och dagens mera behagfulla idéer med blompottor och serveringar i olika former. Jag anser att staden i just detta fall bör göra avkall på behagfullheten och skydda stramheten. 1600-talets renässansideal kan därmed få sitt eget minnesmärke just i Östermalmstorg. Detta Östermalmstorg skulle därmed visa att innerstaden har ett rikare och mera mångfacetterat arkitektoniskt arv än bara det förra sekelskiftets gatufasader med sina pelare, statyer och krusiduller i största allmänhet.”

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Inga Margareta,Varg	2024-02-08
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2024-02-08